

**POLSKIE TOWARZYSTWO
STUDIÓW JIDYSZYSTYCZNYCH**

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA OKRES

2013 - 2016

1. KONFERENCJE

Dnia 6 września 2015 w Warszawie odbyła się sesja współorganizowana przez Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych oraz European Association for Jewish Studies, poświęcona **problemom nauczania języka jidysz w europejskich ośrodkach akademickich**. W sesji tej wzięli udział m.in. prof. Marion Aptroot (Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf), prof. Jan Schwarz (Uniwersytet w Lund), dr Natalia Krynicka (Maison de la Culture Yiddish/ Université Paris IV Sorbonne) oraz, przez Internet, dr Walentyna Fedczenko (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu). W dyskusji uczestniczyli też członkowie Towarzystwa: prof. dr hab. Ewa Geller, dr Joanna Nalewajko-Kulikow, dr Karolina Szymaniak, dr Magdalena Kozłowska, dr Marek Tuszewicki i inni. Za organizację tej sesji odpowiedzialna była dr Karolina Szymaniak. Koszty przelotu i pobytu gości zostały pokryte ze środków EAJS. Koszt posiłków pokrył PTSJ, jednak EAJS podjęło decyzję, by ten koszt PTSJ rekompensować.

W dniach 7-10 września 2015 Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego oraz Międzynarodowy Ośrodek Badań nad Historią i Dziedzictwem Kulturowym Żydów Europy Środkowej i Wschodniej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zorganizowały międzynarodową konferencję naukową pt. „**W kręgu Pereca**”, poświęconą życiu i twórczości klasyka literatury jidysz Jicchoka Lejbusza Pereca, a także jego szeroko pojętej spuściźnie literackiej i duchowej. Konferencja została podzielona między dwa miasta – Warszawę i Zamość – które odegrały w biografii Pereca kluczową rolę. Przy organizacji konferencji pracowało czworo członków PTSJ: dr Joanna Nalewajko-Kulikow, dr Karolina Szymaniak, dr Marek Tuszewicki i dr Monika Szablowska-Zaremba. Kwestie finansowe konsultowane były z dr hab. Magdaleną Rutą, jako że Towarzystwo pokrywało część kosztów przelotu prof. Ruth Wisse z Nowego Jorku, która wygłaszała na konferencji referat

wprowadzający.. Uczestnicy konferencji, pochodzący z Europy, Stanów Zjednoczonych, Izraela i Australii, otrzymali od PTSJ pamiątkowe kalendarze wydane staraniem Towarzystwa przez krakowskie wydawnictwo Austeria (kilka egzemplarzy kalendarza zostało także rozlosowanych wśród członków Towarzystwa regularnie płacących składki członkowskie). Wśród referentów znalazło się kilkoro członków Towarzystwa (m.in. prof. dr hab. Ewa Geller, dr Joanna Lisek, dr Monika Szablowska-Zaremba), wielu członków przysłuchiwało się również obradom podczas wszystkich dni konferencji. Inicjatywa ta zaowocowała wieloma interesującymi referatami, o których publikacji warto byłoby pomyśleć. Obrady były rejestrowane i zostały udostępnione online na stronie Muzeum Historii Żydów Polskich.

W dniach 15-16 listopada 2015 w Żydowskim Instytucie Historycznym odbyła się międzynarodowa konferencja "**Jidyszizm: mitologie i ikonografie**", której partnerem było PTSJ. Konferencja była współorganizowana przez ŻIH i Maison de la Culture Yiddish - Bibliothèqne Medem. Wśród organizatorów znalazły się dwie członkinie PTSJ, dr Karolina Szymaniak i dr Natalia Krynicka. W Komitecie merytorycznym konferencji z ramienia PTSJ zasiadała dr Joanna Nalewajko-Kulikov. Konferencja zgromadziła 30 naukowców, z 23 ośrodków, z 7 krajów, w tym członkinie PTSJ, jak m.in. prof. Ewa Geller, prof. Monika Adamczyk-Garbowska, dr Magdalena Kozłowska, dr Agnieszka Żółkiewska, dr Renata Piątkowska. Konferencja odbywała się w języku angielskim i jidysz. Logo Towarzystwa umieszczone było zarówno na plakatach, jak i programach i w informacjach promocyjnych. Do uczestnictwa w konferencji zostali zaproszeni wszyscy członkowie i członkinie PTSJ, z których część brała w niej udział jako słuchacze.

PTSJ było także patronem sympozjum naukowego „Kultura jidysz w Polsce – reminiscencje” organizowanego przez Instytut Polonistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego w dniu 14 maja 2016 r.

2. SEMINARIA FRIEDMANOWSKIE

W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy Seminarium Friedmanowskie:

VII Seminarium Friedmanowskie pt. *Teatr jidysz – wyzwania badawcze* - 30 marca 2014 we Wrocławiu (Synagoga Pod Białym Bocianem).

VIII Seminarium Friedmanowskie pt. *Żydzi polscy wobec I wojny światowej* - 29 listopada 2014 r. w Warszawie (Centrum Kultury Jidysz),

IX Seminarium Friedmanowskie współorganizowane przez Zakład Kultury i Historii Żydów UMCS, pt. *Literatura religijna w języku jidysz*, - 15 marca 2015 w Lublinie (UMCS)..

3. DZIAŁANOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARNONAUKOWA

Obok przedsięwzięć naukowych w roku 2015 członkowie Towarzystwa angażowali się również w organizację cyklu działań edukacyjnych i wydarzeń artystycznych, mających na celu przypomnienie o dorobku i znaczeniu pisarza żydowskiego – Icchoka Lejbusza Pereca, a w szerszym rozumieniu – szerzenie wiedzy na temat kultury jidysz i jej związków z Polską. Cykl ten, noszący ogólny tytuł **PERECJADA**, podzielony został na szereg inicjatyw, odbywających się niezależnie od siebie, lecz koordynowanych przez Annę Rozenfeld, która wzięła też na siebie ciężar pozyskania funduszy. Największa ilość wydarzeń miała miejsce w Warszawie, gdzie PTSJ mogło liczyć na wsparcie Fundacji Promocji Sztuki Współczesnej oraz dofinansowanie Biura Kultury Miasta Stołecznego Warszawy. Częściowo program ten zajął się z konferencją Perecowską, czego widowym znakiem był występ zorganizowany wieczorem 8 września w centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu. Wśród imprez warszawskich wspomnieć należy m.in. czytanie performatywne utworów Pereca w wykonaniu Anny Rozenfeld i Belli Szwarzman-Czarnoty przy muzyce odgrywanej na żywo przez duet SzaZa – Paweł Szamburski & Patryk Zakrocki; spacery śladami Pereca po Warszawie oraz akcję performatywną *Nomadyczne Archiwum Pereca* w wykonaniu Natalii Romik. Późną jesienią PERECJADA zawitała także do Wrocławia, gdzie 13 grudnia 2015 w Synagodze pod Białym Bocianem zorganizowano szereg wydarzeń kulturalnych (warsztaty edukacyjno-artystyczne, konkurs plastyczny, czytanie performatywne itd.) przy współpracy z Fundacją Bente Kahan.

4. CZŁONKOWIE

W okresie sprawozdawczym przyjętych zostało ośmiu nowych członków. Trzydzieści osób zostało usuniętych z listy członków Towarzystwa za niepłacenie składek. Dwie osoby same zrezygnowały z członkostwa. Na dzień dzisiejszy Towarzystwo liczy 64 członków.

5. INNE

Pod koniec 2014 roku ukazał się jidyszowy numer *Studia Judaica* będący pokłosiem **I Interdyscyplinarnej Konferencji Polskiego Towarzystwa Studiów Jidyszystycznych** pt. „Studia nad językiem i kulturą jidysz w Polsce. Przemiany, wyzwania i perspektywy“, którego redaktorką gościnną była dr hab. Magdalena Ruta.

Przygotowywana jest również zbiorcza **bibliografia członków** Polskiego Towarzystwa Studiów Jidyszystycznych, mająca na celu upowszechnienie dorobku członków PTSJ w kraju i zagranicą. Bibliografia przygotowywana jest w języku angielskim. Jej druk planowany jest w *Kwartalniku Historii Żydów* lub w *Studia Judaica*. Na prośbę Zarządu zestawienia bibliografii podjęła się dr Monika Szablowska-Zaremba.

W roku 2015 Towarzystwo zmieniło serwer oraz szatę graficzną swojej strony internetowej (www.ptsj.pl). Było to spowodowane wielomiesięczną awarią witryny zarządzanej przez Dariusza Jażdżyka, nie rokującą nadziei na jej odzyskanie. Pomocy w stworzeniu nowego kształtu strony udzielił członkom Towarzystwa Adam Puchejda, jej odnowienie nastąpiło dzięki pracy dr Karoliny Szymaniak.

Na portalu społecznościowym Facebook działa strona Towarzystwa, która ma obecnie prawie 600 fanów. Strona służy popularyzacji Towarzystwa i jego działalności oraz informacji dotyczących konferencji, spotkań, nowych publikacji wpisujących się w założenia działalności Towarzystwa.

Sprawozdanie przygotowała sekretarz Towarzystwa,

dr Agata Kondrat